

MOLDOVA, PARTE LA PROCESUL DECIZIONAL EUROPEAN ÎN ȘTIINȚĂ

Laurent BOCHEREAU

*Șeful Departamentului pentru Politici
de Cooperare Internațională,
Directoratul General pentru Cercetare
și Inovare, Comisia Europeană*

MOLDOVA'S PARTICIPATION IN EUROPEAN DECISION-MAKING IN SCIENCE.

Due to the linking to the 7th Framework Programme, Moldova is much closer than before in making decisions, having its representatives in all program committees. Moldova has already designated observers that will be in management committee in Brussels, whose decisions will influence the content of the work program. Moldovan scientists will have financial coverage for many scientific projects and training. Of course, this means that you will contribute financially to the budget of the program, which under the Agreement is proportionally to you GDP. We have negotiated a very favorable reduction of about 8 percent of what normally it is supposed to be the contribution, plus a fraction of the available funding under the European Neighbourhood Policy helps to cover a large part of these expenses.

-Este o satisfacție și onoare pentru mine să fiu pentru a doua oară la Chișinău. Prima dată am fost când am început să discutăm acest Acord.

Așadar, Republica Moldova este în prezent în mod formal asociată la Programul Cadru 7, fiind în acest sens prima țară din Parteneriatul Estic și a doua țară din Politica Europeană de Vecinătate. La ora actuală sunt 14 țări asociate, toate țări din așa-numită vecinătate și toate parte la Acordul European de Schimb Liber, precum Elveția, Norvegia, Islanda și Lichtenștein.

Ce înseamnă, practic, să fii asociat, pentru că dvs. ați participat deja la PC7 ca țară parteneră la cooperare internațională (ICPC)? În primul rând, la PC7 pot participa toate entitățile din Moldova în aceiași termeni și condiții ca și orice entitate de bază din statele membre ale UE, ceea ce constituie un pas important. Aceasta înseamnă, de asemenea, în termeni de eligibilitate, că dacă participă la un proiect măcar două state membre sau asociate, Republica Moldova se poate alătura la grupul de bază.

Există oportunități specifice în ceea ce privește Programul Oameni, colega mea se va referi la aceasta ceva mai târziu. Ideea este că subvențiile acordate de către Consiliul European de Cercetare sunt de mare prestigiu, acum toate entitățile din Moldova fiind eligibile pentru a aplica la acest Program pentru subvenții, care sunt foarte mari – de la unu până la două milioane de euro, pentru o perioadă de până la cinci ani. Deși concurența a crescut an de an, cercetătorii sunt încurajați să aplice.

Aceasta mai înseamnă că Moldova este acum mult mai aproape decât înainte de procesul de luare a deciziilor. Adică va avea reprezentanți în toate comitetele programului PC7. În comitetul de management, care va lua decizii cu privire la conținutul programului de lucru al proiectelor, Republica Moldova a desemnat deja observatori.

Să nu uităm, de asemenea, că există și Punctele Naționale de Contact, care deja activează și sunt sigur că voi toți (inclusiv NCP) veți participa la toate sesiunile de formare care vor avea loc la Bruxelles, pentru care veți fi rambursați. Altfel spus, dacă până în prezent dvs. vă autofinanțați, de acum înainte toate cheltuielile de participare vor fi acoperite de program. Aceasta înseamnă că Republica Moldova poate participa la Centrul Comun de Cercetare al Consiliului Guvernatorilor. Președintele Duca este acum membru al Consiliului și colegul meu de la Centrul Comun de Cercetare va explica în continuare ce înseamnă aceasta.

În aceste condiții, desigur, și dvs. veți contribui financiar la bugetul programului, care conform Acordului este proporțional cu PIB-ul dumneavoastră. Noi am negociat o reducere foarte favorabilă de circa 80 la sută din ceea ce, în mod normal, se presupune a fi contribuția, plus finanțarea disponibilă din cadrul Instrumentului Politicii Europene de Vecinătate care oferă asistență pentru a acoperi cea mai mare parte din cheltuieli.

În cadrul acestei cooperări ne propunem să finanțăm milioane de rețele de cercetare care asigură colaborarea între mediul academic și cel industrial. Pentru cei care nu sunt deocamdată convinși de a fi mai activi, de a face știință la un nivel european, de a fi mult mai implicați în cadrul de cercetare european, declar: noi considerăm că cercetarea este acum extrem de globalizată. Foarte puțini oameni de știință activează în laboratoarele din afara țării. Avem nevoie de mobilitate, în special a tinerilor, de cercetători capabili să lucreze cu alți colegi, este necesar de a perfecționa capacitățile de cerceta-

re, acest lucru fiind tot mai expansiv. Și, desigur, datorită participării, vor primi finanțare.

Voi încerca să explic celor care nu sunt prea bine familiarizați cu aceasta: suntem tentați să simplificăm cât mai mult posibil sistemul. Se prevede crearea unei zone de apel unic. Aș vrea să căutați mai riguros care sunt posibilitățile de apel, acestea fiind publicate o dată pe an și toată informația fiind disponibilă on-line. Încercăm să facem un portal al participanților și mai sunt și Punctele Naționale de Contact care vă vor ajuta să deveniți un bun partener și să fiți mai activi.

Deci, dacă dvs. ați luat hotărârea să participați, atunci trebuie să vă gândiți ce trebuie să faceți pentru a avea succes, găsind parteneri și propuneri de succes. În primul rând, trebuie să vă axați pe contactele existente, pe oamenii care activează în domeniile similare. Căutați printre participanții la programele precedente care dispun deja de experiență, ei au o poziție mai favorabilă, participați la conferințe unde, de asemenea, puteți întâlni colegi, discutați și evaluați cu ei proiectul și ideile dvs. Apoi puteți fi invitați și dvs. la Bruxelles în calitate de evaluatori, pentru a evalua propunerile de proiecte împreună cu experții noștri. Aceasta se face pentru ca dvs. să înțelegeți mai bine cum funcționează sistemul. Sunteți în drept, fiindcă v-ați schimbat statutul și sunteți țară asociată la PC7.

Până acum am avut 151 de propuneri de la cercetătorii din Moldova, dintre care 24 au fost selectate, astfel încât 17 la sută s-au bucurat de succes. Este un coeficient destul de bun, o bază bună pentru dvs. Aceste 24 de granturi obținute beneficiază de o finanțare în valoare de 2,36 mil. euro.

Pentru a fi mai concret, țin să aduc trei exemple relevante de granturi obținute de cercetătorii moldoveni și finanțate de PC7, veți auzi mai târziu despre cazurile acestea de succes. Primul proiect finanțat de PC7, HITT, ține de domeniul sănătății: politici de sănătate, prevalența factorilor de risc, rezultatele în domeniul sănătății, performanța serviciilor de sănătate, oportunități pentru dezvoltarea unui mod de viață mai sănătos. Este un proiect important pentru populația Moldovei și e nevoie de o implicare mai amplă în el. Vom vedea aici doi parteneri locali – Centrul independent „Opinia” și Centrul „Concluza Prim”.

Al doilea proiect este numit MOLD-ERA, face parte din domeniul nanotehnologiilor. Prin intermediul lui dorim să îmbunătățim capacitățile de cercetare în Republica Moldova – sfera nanotehnologii-

lor este una foarte promițătoare, ține de antrenarea și pregătirea tinerilor cercetători și mă bucur să văd tineri și aici în sală deoarece acesta este viitorul țării. Proiectul respectiv este coordonat în Moldova de Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii cu alți doi parteneri din Moldova, și acesta e doar începutul.

Al treilea și ultimul exemplu este la fel din domeniul sănătății. Este vorba de ESPOIR, denumire de origine franceză, ceea ce în traducere înseamnă „speranță”, o denumire bună pentru un proiect. Acesta este un studiu clinic multicentric privind valve cardiace regeneratoare în care unul din parteneri este Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie din Moldova, și acesta abia a demarat.

După cum am mai menționat, în continuare trebuie să întreprindeți următorii pași: contactați Punctele Naționale de Contact; participați la zilele de informare și la cursurile de formare pentru că veți afla o informație mai detaliată, mai specifică și nu vă intimidați să aplicați.

Aș vrea să comentez puțin programul următor pe care îl pregătim intens, care va demara în 2014 și se va numi sugestiv **Orizont 2020**. În acest pachet compartimentul de cercetare și inovare beneficiază de o creștere semnificativă comparativ cu celelalte propuneri, care mai mult sau mai puțin sunt bazate pe un buget stabil. Noul program prevede un buget de 80 de miliarde de euro, spre deosebire de 55 de miliarde pe care i-a gestionat PC7. Este, prin urmare, o creștere impunătoare, care unește cercetarea și inovarea. Programul este anunțat pentru a răspunde la criza economică care vă afectează acum și cu care Moldova se descurcă destul de bine.

Propunerea noastră este ca programul să se axeze pe trei priorități:

1. Stimularea excelenței în știință;
2. Liderismul industrial;
3. Provocările sociale.

Cu aceasta închei și vă urez toate cele bune!

Din discursul ținut la evenimentul de lansare oficială a statutului Republicii Moldova de țară asociată la PC7. Chișinău, 27 ianuarie 2012